սեպտ. 1788 Արքեպիսկոպոս Մարտինոյ. ձեռնադրութիւնն ըրաւ Գրիգոր Պետրոս Ե. պատրիարք Տանն Կիլիկիոյ 16 օգոստ. 1789 կամ ըստ Մանուէլ վարդապետի ի տօնի վերացման խաչին 14 սեպտ։ Սա խրոխտ ընթացք մը բռնեց և սկսաւ ինքնագլուխ վարուիլ. ասոր համար անշուշտ կ'ըսէ Կայետանոս Մորոնի, թէ «Մարտինոյ եպիսկոպոսն անկախ պատրիարքէն՝ կը նստի Մարտին, թէեւ Կիլիկիոյ պատրիարքութեան ներքեւ է իր աթոռն. և Ս. Ժողովն Տարածման Հաւատոյ պարտք դրած է պատրիարքին, որ հսկէ անոր վրայ»։ Սա վարեց իր աթոռը քառասուն և ութ տարի. վախճանեցաւ 27 նոյեմբ. 1830 ին ի Մարտին. և թաղեցաւ նախորդ արքեպիսկոպոսաց շիրմին մէջ։

Ը. — *Բարաղամ կամ Աբրահամ Գաճտիճեան Ալաշկերտցի։*

Ասոր ծնունդն եղած է յամին 1767 յԱլաշկերտ. աշակերտեցաւ սա Ուրբանեան դպրոցն ի Հռովմ։ Ձեռնադրեցաւ Յովակիմ Թասպասեան արքեպիսկոպոսէ՝ իրեն օգնական եպիսկոպոս Տոյիգայի տիտղոսով, զոր թէ և ոմանք Տիվրիկը կարծեցին, բայց աւելի յարմար է ըսել թէ այն՝ Տէրիկն էր։ Մարտինոյ Արքեպիսկոպոսին այս ձեռներեցութեան չի հաւանեցաւ Գրիգոր Պետրոս Զ. պատրիարք Տանն Կիլիկիոյ. և շատ մը բանակցութիւններէ վերջ՝ Պիոս Է. իր քահանայապետութեան ԺԸ. տարին 5 դեկտ. 1817 ին կարգեց զԲարաղամ արքեպիսկոպոս Եդեսիոյ. և մնաց օգնական Յովակիմայ մինչեւ անոր մահը. ապա վաթսուն և ինն տարուան անուանեցաւ արքեպիսկոպոս Մարտինոյ, զոր կառավարեց իբր երկու տարի. 28 1838ին թաղեցին Մարտին իր նախորդաց գերեզմանը։

Թ. — *Յովսէփ Ֆարրայեան Հալէպցի։*

Ծնաւ Հալէպ յամին 1786. էր աշակերտ և միաբան վանաց Զմմառի. նախորդին մահուանէն առաջ, Ս. Ժողովը որոշեց տալ անոր օգնական ի 23 յունիս 1838 Ֆարրայեան Յովսէփ վարդապետը բարեհաճութեամբ քահանայապետին, որ յանձնեց անոր ընտրութիւնը Գրիգոր Պետրոս Զ. պատրիարքին Կիլիկիոյ. և սա ընտրելէն ետեւ հաստատեց յամեն 1838 նոյն տարին ձեռնադրեց յուլիս 15 ին։ Յովսէփ արքեպիսկոպոս քանի մի տարի իր վիճակը յանձանձելէ վերջ հրաժարեցաւ և առանձնացաւ ի Հալէպ, ուր կնքեց իր կեանքը 7 սեպտ. 1854 և թաղեցաւ նոյն քաղաքին մէջ։

Այս պատճառաւ ժամանակ մը պատրիարքական Աթոռը խնամ կը տանէր Մարտինոյ հոգեւոր վարչութեան իր փոխանորդներովը, այս ինքն Ֆարրաճեան արքեպիսկոպոսին հրաժարելէն՝ մինչև որ-րուեցաւ նոյն վիճակին նոր հովիւ։

Տ. Վ. ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԵԱՆ

ԱՌ ՊԱՏՈՒԱՐԺԱՆ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

«Բազմավէպ» հանդիսարանի

Բազմավէպին վերջին պրակին մէջ[1] գանուէի նորաշէն Ազգ. վարժարանի բացման հանդիսին ճառուցման մէջ մի քանի սխալներ սպրդած են, զորս արժան է ճշդել.

Այդ Վարժարանը Վսեմ. Պօղոս փաշա Նուպար շինել տուաւ, սակայն փոխուած չէ անունն, և կ'անուանի միշտ ըստ առաջնոյն «Գալուստեան Վարժարան» զայն հիմնողին անուամբ. և այդ Բարերարի վարժարանի համար կտակած հողերու արդիւնքով կը հոգացուի ցարդ այդ հաստատութեան ծախսն.

Այդ վարժարանի շինութեան համար մէկ միլիոն ծախսուած չէ, ինչպէս գրուած է, այլ Վսեմ. Պօղոս փաշային ազգին նուիրած մէկ միլիոն ֆրանքի մէկ երրորդով միայն. իսկ մնացեալ 2/3 ի տոկոսն յատկացուած է ուսանողաց ուսումնառնիկներու (bourse), կէսն Եգիպտոսի մասնագիտական վարժարանաց հետեւողաց և կէսն Եւրոպիոյ մէջ բարձր ուսում ընդունողներու.

1. Բզմ. ի մէջ 1907 (սեպտ. հոկտ.) հայ լրագիրներէն անճիշտ տեղեկութիւն մը մտած է Ազգային կեանքը լուրերու հաւաքածոյին մէջ, զոր բարեկամ մը կ'ուղղէ.

digitised by A.R.A.R.@